

โอกาสและสู่ทางการลงทุนของจีนในไทยอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร

1. บทนำ

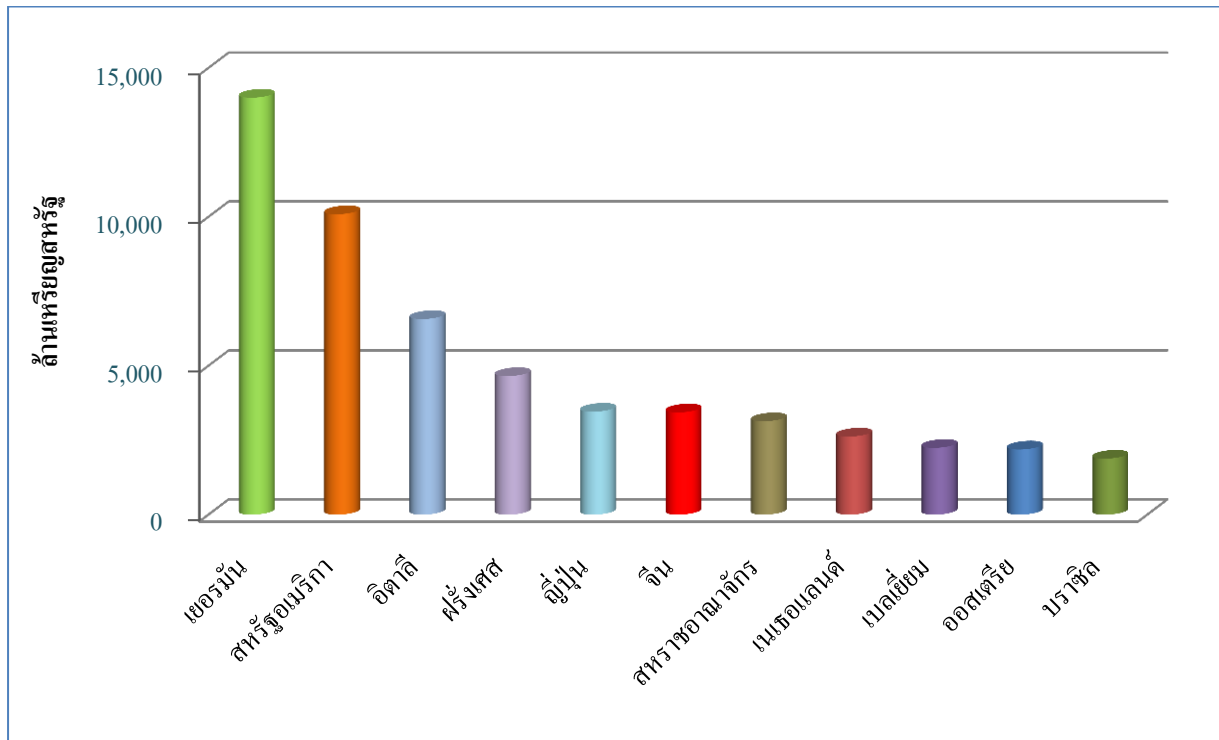
อุตสาหกรรมการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย โดยประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีการส่งออกข้าวสูงที่สุดในโลก นอกจากนี้ยังเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรหลายชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด เป็นต้น ซึ่งหากพิจารณาแล้วพบว่า เกษตรไทยในปัจจุบันนิยมใช้เครื่องจักรกลการเกษตรมากยิ่งขึ้น โดยเกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการทางการผลิต และแรงกดดันจากอัตราค่าแรงที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรสนใจใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อทดแทนแรงงานมากยิ่งขึ้น เป็นเหตุให้มีผลผลิตต่อไร่เพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามประสิทธิภาพการเพาะปลูกที่เพิ่มสูงขึ้นจากการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเข้ามาช่วยในการเพาะปลูก ได้ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและกระทบกับราคาสินค้าเกษตร และแม้ว่าประเทศไทยจะสามารถผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อใช้ในประเทศและสามารถส่งออกได้บางส่วน แต่เครื่องจักรส่วนใหญ่ที่ผลิตได้ยังเป็นเครื่องจักรขั้นพื้นฐาน และมักต้องนำเข้าเทคโนโลยีหรือตัวแบบจากต่างประเทศ ดังนั้นจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีให้กับผู้ผลิตภายในประเทศไทย ให้สามารถผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรได้ในราคาที่ต่ำลง หรือสามารถเพิ่มกำลังการผลิตและสามารถส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศ เพื่อเป็นการกระจายต้นทุนและส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรกรรมในอนาคต

ทั้งนี้ประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ของเครื่องจักรกลการเกษตรในตลาดโลกในปัจจุบัน คือ เยอรมนี สหรัฐอเมริกา อิตาลี ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ในขณะที่จีนกำลังมีการพัฒนารูปแบบและประสิทธิภาพการผลิต ทำให้สามารถครองส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการส่งออกมาจำหน่ายยังประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากกลุ่มตลาดในประเทศเหล่านี้ยังไม่ได้ต้องการเทคโนโลยีของเครื่องจักรการเกษตรที่สูงมากนัก ทำให้จีนสามารถใช้ข้อได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิตในการผลิตและจำหน่ายได้สูง

นอกจากนี้หากพิจารณาปริมาณการค้าเครื่องจักรกลในตลาดโลกแล้วจะพบว่า ประเทศผู้ผลิตสามารถผลิตเพื่อส่งออกได้สูงกว่าความต้องการนำเข้าโดยรวมทั้งตลาด ทำให้มีแนวโน้มการเจริญเติบโตของการบริโภคเครื่องจักรกลการเกษตรในตลาดโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามได้ประมาณการว่า ปริมาณความต้องการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในปี 2009 จะมีความต้องการลดลง และจะมีแนวโน้มลดลงอีกเล็กน้อย เนื่องมาจากผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจ และมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ตกต่ำ ประกอบกับ

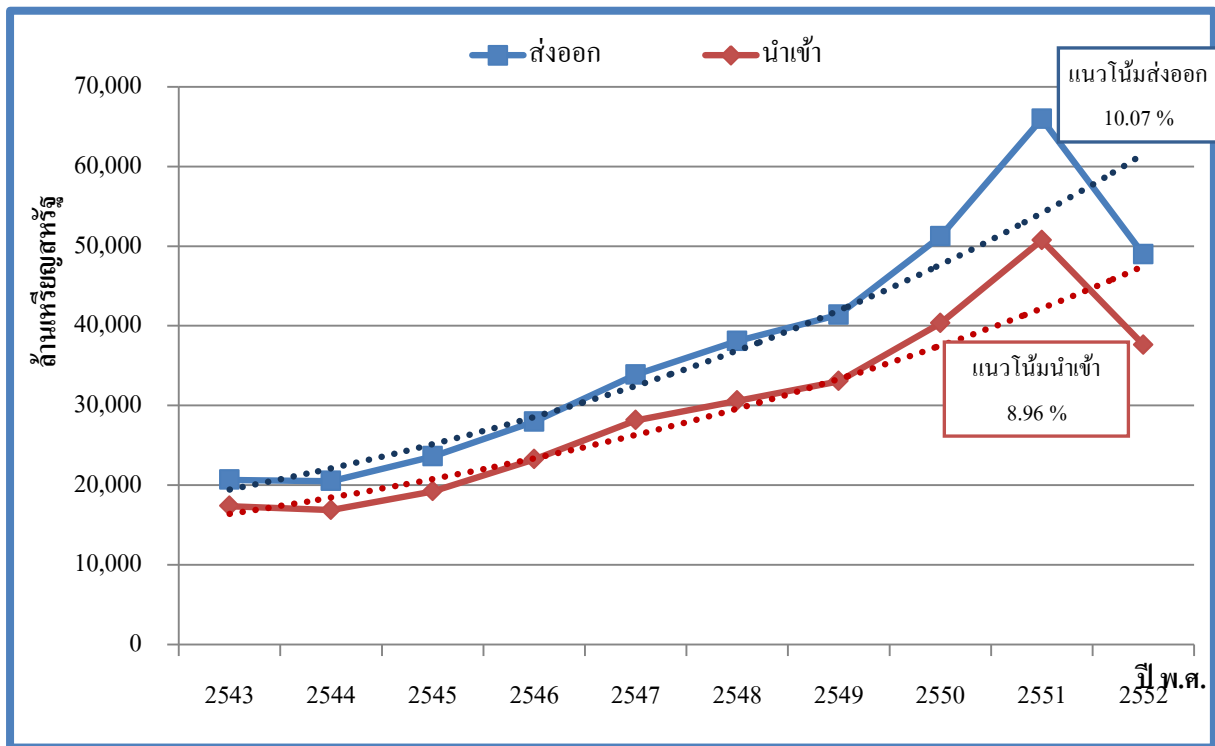
ราคาน้ำมันและราคาพลังงานที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจสั่งซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรของเกษตรกร

รูปที่ 1 มูลค่าการส่งออกของผู้ผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรรายใหญ่ของโลก

ที่มา สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย (2010)

รูปที่ 2 การค้าเครื่องจักรกลในตลาดโลก

ที่มา สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย (2010)

2. ขอบเขตการศึกษา

เครื่องจักรกลการเกษตร คือ เครื่องจักรที่ใช้ในการเกษตร การปศุสัตว์ การทำสวน หรือการป่าไม้ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็นประเภทหลัก ๆ ได้แก่ แทรกเตอร์ที่ใช้ในการเกษตรหรือการป่าไม้ อุปกรณ์สำหรับขนย้ายวัสดุอื่น ๆ รถพ่วงและรถกึ่งพ่วงที่มีเครื่องขนถ่ายของได้ในตัวเองที่ออกแบบสำหรับใช้ในการเกษตร เครื่องไถ เครื่องคราด เครื่องกำจัดวัชพืช เครื่องขุด เครื่องหว่านเมล็ด เครื่องหว่านปุ๋ย เครื่องจักรสำหรับการเกี่ยวข้าว นวด ตัดหญ้า หรือเครื่องทำฟ่อน เครื่องจักรสำหรับฉีดพ่นหรือใช้ในการเกษตร เตรียมอาหารสัตว์ และการเลี้ยงสัตว์

ทั้งนี้เพื่อกำหนดขอบเขตของการศึกษาที่ชัดเจน จะได้มีการศึกษาโอกาสการลงทุนในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย โดยมุ่งศึกษาเครื่องจักรกลการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการปลูกข้าวเป็นหลัก กล่าวคือ เครื่องจักรกลการเกษตรที่มีพิภคอุตสาหกรรม ดังนี้

พิกัดศุลกากร	คำอธิบายพิกัดศุลกากร
84.32	เครื่องจักรที่ใช้ในการเกษตร การทำสวนผลไม้ หรือการทำป่าไม้ สำหรับการเตรียมดิน หรือเพาะปลูก เครื่องบดสนามหญ้าหรือสนามกีฬา
84.33	เครื่องจักรสำหรับการเก็บเกี่ยวหรือนวด รวมถึงเครื่องทำฟ่อนฟาง หรือฟ่อนหญ้า เครื่องตัดหญ้า รวมทั้งเครื่องจักรสำหรับทำความสะอาด คัดหรือแยกขนาดไข่ ผลไม้ หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ทางการเกษตร

3. สถานภาพอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย

รูปที่ 3 เครื่องนวดเกี่ยวข้าว

ภาพด้านหน้า

ภาพด้านข้าง

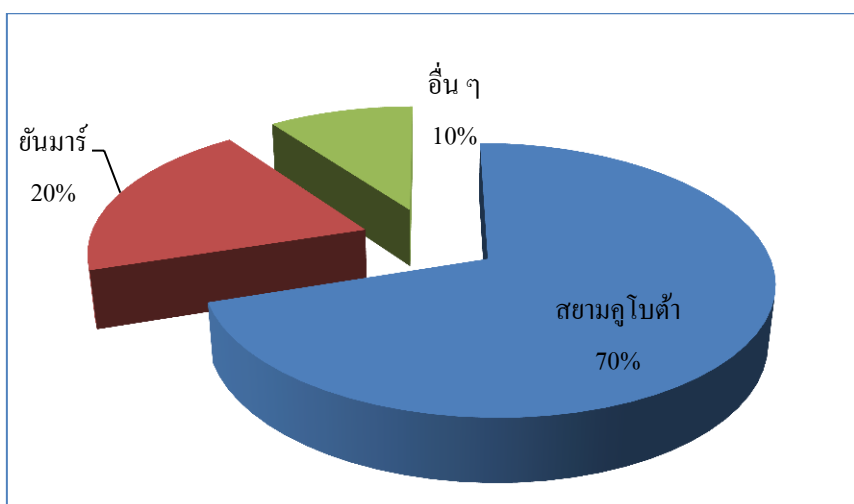
มูลค่าตลาดเครื่องจักรกลการเกษตรและอุปกรณ์ของไทยสูงถึง 120,000 ล้านบาท และมีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 10 ต่อปี¹ ซึ่งแยกเป็นมูลค่าของเครื่องจักรกลการเกษตรที่ผลิตเพื่อใช้ในประเทศประมาณร้อยละ 90 ของมูลค่าตลาดเครื่องจักรกลการเกษตรทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเครื่องจักรกลการเกษตรที่ไม่ต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง และเป็นเครื่องจักรกลการเกษตรสำหรับการปลูกข้าวเป็นหลัก อาทิ รถแทรกเตอร์ รถเกี่ยวข้าว รถขุด รถดำ รถไถเดินตาม ส่วนที่เหลือเป็นเครื่องจักรกลการเกษตรที่ผลิตเพื่อส่งออก

ปัจจุบันโรงงานผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยที่จัดได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมผลิตในเชิงพาณิชย์ ซึ่งหมายถึงมีเครือข่ายด้านการตลาด และบริการหลังการขายอย่างกว้างขวางทั่วประเทศนั้นไม่มี

¹ ลมลเพ็ชร อภิลิทธิ์นรินทร์. คู่มือค้าหน้เงินเยนแข็ง ย้ยฐานการผลิตมาไทย. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 17 สิงหาคม 2553[ออนไลน์]

เกิน 50 แห่ง หรือเพียงร้อยละ 20 ของจำนวนโรงงานผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรทั้งหมด² ซึ่งโรงงานที่มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันกับเครื่องจักรกลการเกษตรที่นำเข้า หรือการส่งออกไปแข่งขันในต่างประเทศนั้นมีเพียงโรงงานกลุ่มนี้เท่านั้น ส่วนโรงงานที่เหลือนั้นส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กกระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศ นอกจากนี้ยังมีผู้ผลิตรายใหญ่ที่ครองส่วนแบ่งตลาดเพียงสองรายหลักเท่านั้น

รูปที่ 4 ส่วนแบ่งตลาดเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย

ที่มา ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกเหนือจากผู้ผลิตรายใหญ่ในประเทศ ซึ่งเกิดจากการร่วมทุนระหว่างผู้ผลิตและเจ้าของเทคโนโลยีจากต่างประเทศ กับบริษัทขนาดใหญ่ในประเทศไทยแล้ว โรงงานผลิตส่วนหนึ่งได้พัฒนาจากโรงงานหรืออู่ซ่อมเครื่องจักรกลขนาดเล็ก จึงทำให้ยังคงมีเทคโนโลยีในระดับต่ำ เครื่องจักรกลเกษตรที่ผลิตจำนวนมากในประเทศได้แก่ รถไถเดินตาม อุปกรณ์เตรียมดิน ปั่นสูบน้ำและท่อพญานาค เครื่องพ่นยา เครื่องนวดข้าว เครื่องเกี่ยวนวดข้าว รถเกตรกร เครื่องอบลดความชื้น เครื่องสีข้าวขนาดเล็ก และเครื่องยนต์สูบเดียว แต่อย่างไรก็ตามด้วยข้อได้เปรียบด้านเทคโนโลยี กำลังการผลิต และบริการหลังการขายที่ดีที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ที่มักใช้เป็นระยะเวลายาวนาน ทำให้ตลาดเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยถูกครองโดยสองบริษัทหลักเท่านั้น

² ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย (2548). เครื่องจักรกลการเกษตร: ยังขาดบุคลากรค้า ต้องเร่งส่งออกแต่ต้องระวังจีน. นิตยสาร Positioning [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2554

รูปที่ 5 รถไถเดินตามและเครื่องนวดข้าว

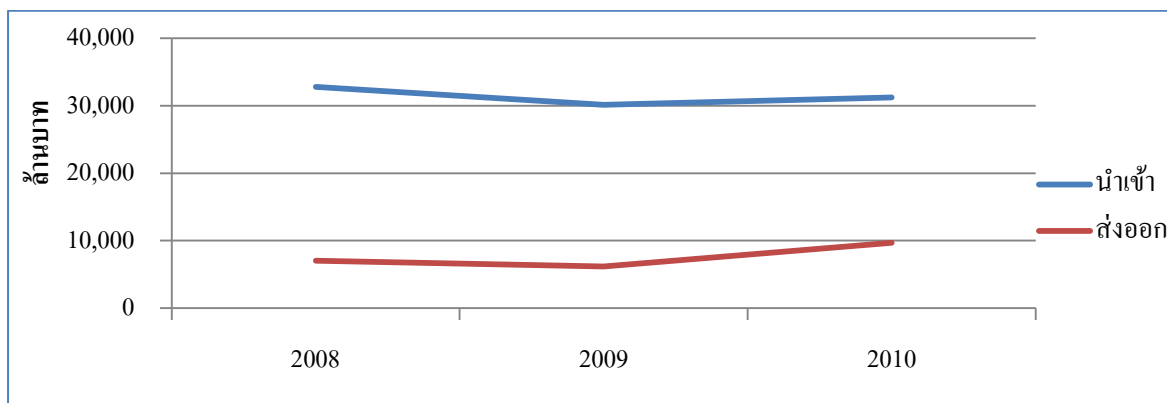

รถไถเดินตาม

เครื่องนวดข้าว

แม้ว่าประเทศไทยจะมีจำนวนผู้ผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรรายใหญ่ในตลาดเพียงสองรายหลัก แต่ด้วยข้อได้เปรียบด้านองค์ความรู้และการทำการตลาดเชิงรุก ทำให้ผู้ผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยสามารถส่งเครื่องจักรออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้เฟื่องฟูขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2010 สามารถส่งออกเครื่องจักรกลการเกษตรพื้นฐานที่ไม่ต้องอาศัยเทคโนโลยีการผลิตที่สูงมากนัก ไปจำหน่ายยังตลาดประเทศต่าง ๆ ได้สูงกว่า 9,000 ล้านบาท แต่อย่างไรก็ตามจากข้อจำกัดด้านความสามารถในการผลิตและต้นทุนการผลิต ทำให้ต้องมีการนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตรจากต่างประเทศเป็นมูลค่ามหาศาล และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทำให้ไทยขาดดุลการค้าปีละกว่า 20,000 ล้านบาท

รูปที่ 6 มูลค่าการนำเข้า – ส่งออกเครื่องจักรกลการเกษตร ปี 2008 – 2010

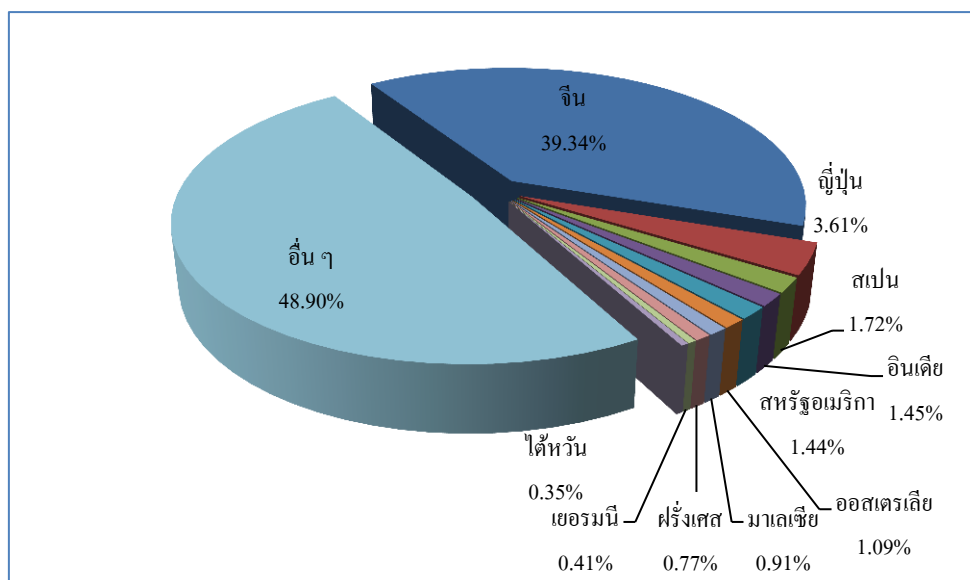
ที่มา กรมศุลกากร

รูปแบบการใช้เครื่องจักรกลเกษตรในประเทศไทยมักใช้กับการเพาะปลูกข้าวและพืชไร่เป็นหลัก ซึ่งเครื่องจักรกลเกษตรบางประเภทยังไม่ได้รับการใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ หรือขาดการใช้และบำรุงรักษาที่ถูกต้องทำให้ชำรุดเสียหายก่อนเวลาอันควร สำหรับเครื่องจักรกลเกษตรที่มีเทคโนโลยีสูงและมีราคาแพง เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้งานได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากขาดแคลนเงินลงทุน อีกทั้งระบบ

รับจ้างที่เป็นอยู่ยังไม่เข้มแข็งและทั่วถึง นอกจากนี้โครงสร้างของพื้นที่เพาะปลูกก็ยังขาดแคลนระบบชลประทานและระบบระบายน้ำ ตลอดจนถนนเพื่อเข้าถึงพื้นที่การเกษตรที่จะเอื้ออำนวยให้การขนส่งปัจจัยการผลิตและผลผลิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เครื่องจักรกลเกษตรที่ใช้สำหรับไม้ผล ประมง และปศุสัตว์ยังมีใช้ไม่มากนัก

นอกจากนี้แล้วเครื่องจักรกลเกษตรที่ใช้สำหรับการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิตเกษตรก็ยังมีใช้ไม่มากนัก หรือที่มีใช้กันอยู่มีเทคโนโลยีในระดับต่ำ เช่น โรงสีข้าวขนาดกลางที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในประเทศ ปัจจุบันยังคงใช้เทคโนโลยีเก่าซึ่งทำให้ไม่ได้รับเปอร์เซ็นต์ต้นข้าว (ข้าวสารเต็มเมล็ด) สูงเท่าที่ควร ทำให้มูลค่าของข้าวที่ผลิตขึ้นไม่สูงเท่าที่ควรเช่นกัน และจากผลผลิตการเกษตรในไตรมาสสุดท้ายของปี 2010 ปรับลดลงถึงร้อยละ 3.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า อันเนื่องมาจากปัญหาน้ำท่วมทั่วประเทศในช่วงปลายปี และโรคระบาดในพืช โดยเฉพาะการระบาดของเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลัง ส่งผลให้ปริมาณการผลิตมันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน และข้าวเปลือกลดลง โดยผลผลิตพืชลดลงร้อยละ 5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตามจากภาวะการขาดแคลนอาหารทั่วโลกได้ส่งผลให้ราคาผลผลิตการเกษตรสูงขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 19.4 เมื่อเทียบกับไตรมาสสุดท้ายของปี 2009 ซึ่งน่าจะส่งผลต่อการซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากข้อมูลของกรมศุลกากรพบว่า ประเทศไทยมีการนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตรจากประเทศจีนมากที่สุด

รูปที่ 7 สัดส่วนการนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตร ในปี 2010

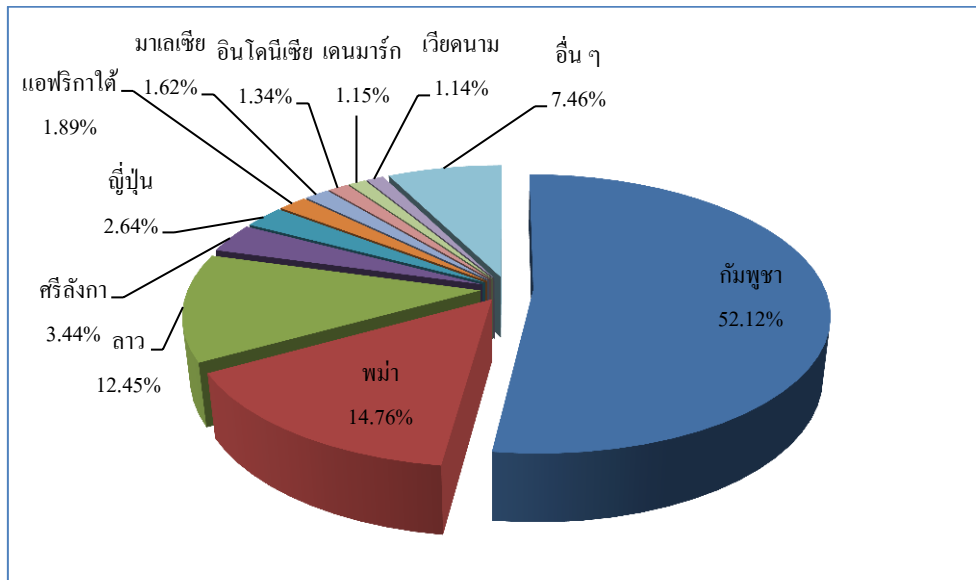
ที่มา กรมศุลกากร

ตารางที่ 1 มูลค่าการนำเข้า – ส่งออก เครื่องจักรกลการเกษตร โดยเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลไทย ปี 2008 - 2010

ปี	เครื่องจักรกลการเกษตร			เครื่องจักรอุตสาหกรรม			เครื่องมือกล			รวมมูลค่าการนำเข้าส่งออกเครื่องจักร		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
นำเข้า	32,825	30,138	31,259	277,771	250,575	298,289	67,022	46,634	72,223	377,618	327,347	401,771
ส่งออก	7,016	6,193	9,699	149,410	145,257	198,688	15,266	9,041	14,821	171,692	160,491	223,208
ดุลการค้า	-25,809	-23,945	-21,560	-128,361	-105,318	-99,601	-51,756	-37,593	-57,402	-205,926	-166,856	-178,563

ที่มา กรมศุลกากร และ ISIT Analysis

รูปที่ 8 สัดส่วนการส่งออกเครื่องจักรกลการเกษตร ในปี 2010

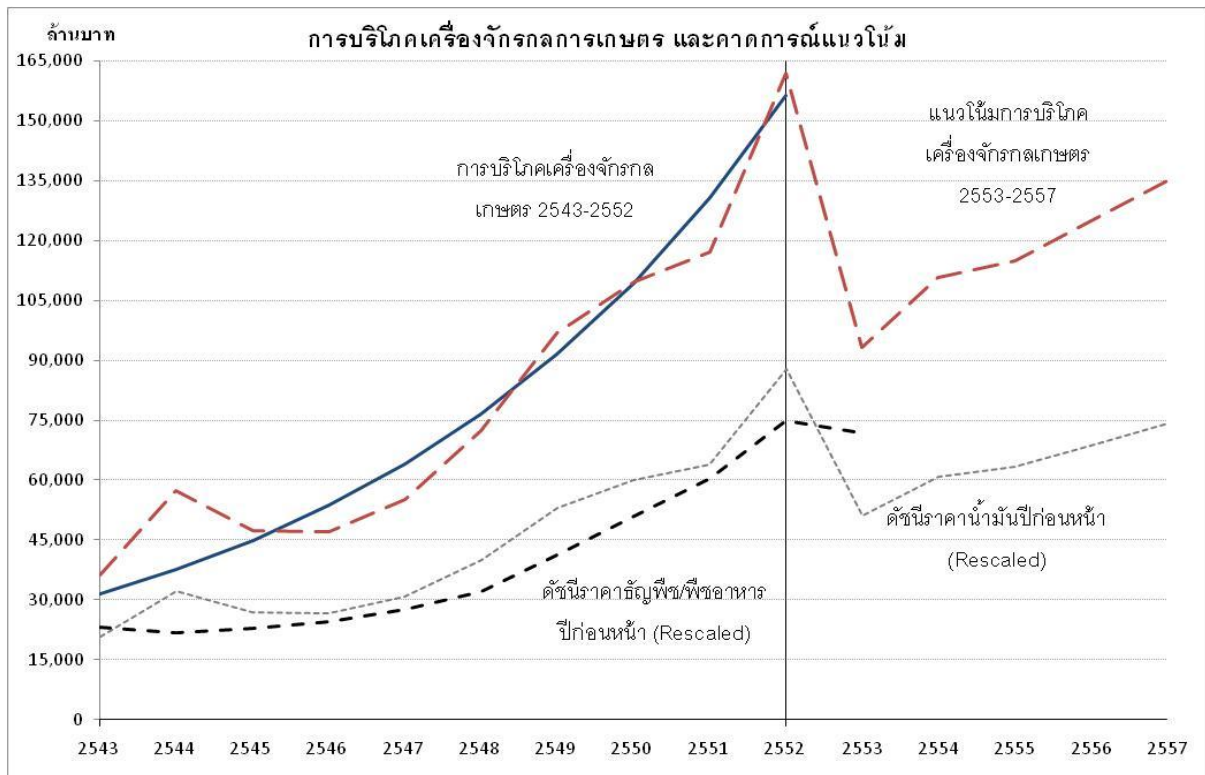
ที่มา กรมศุลกากร

นอกจากนี้ประเทศไทยยังสามารถส่งออกเครื่องจักรกลการเกษตรไปจำหน่ายยังประเทศต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีตลาดส่งออกหลักได้แก่ ประเทศกัมพูชา พม่า ลาว ศรีลังกา และญี่ปุ่น ตามลำดับ

4. อุปสงค์ภายในประเทศของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร

แม้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่สามารถส่งออกผลผลิตทางการเกษตรได้เป็นจำนวนมากในแต่ละปี แต่จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้แรงงานในภาคการเกษตรลดลงจำนวนมาก ประชากรวัยหนุ่มสาวนิยมย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เมืองใหญ่ และนิยมประกอบอาชีพในเชิงพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม มากกว่าเกษตรกรรมเช่นในอดีต ทำให้ต้นทุนการจ้างแรงงานในอุตสาหกรรมการเกษตรเพิ่มขึ้น เกษตรกรส่วนหนึ่งจึงหันไปใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการเพาะปลูก โดยมีมูลค่าการบริโภคเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2000 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตามจากดัชนีราคาน้ำมันและราคาพืชผลการเกษตรที่สูงขึ้น อันเนื่องมาจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้นและภัยธรรมชาติ ทำให้เกษตรกรมีกำลังซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรในภาพรวมลดลง ส่งผลให้คาดการณ์ว่ามูลค่าการบริโภคเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยระหว่างปี 2010 – 2014 จะมีแนวโน้มลดลงกว่าปี 2009

รูปที่ 9 การบริโภคเครื่องจักรกลการเกษตรและการคาดการณ์แนวโน้ม (ปี พ.ศ.)

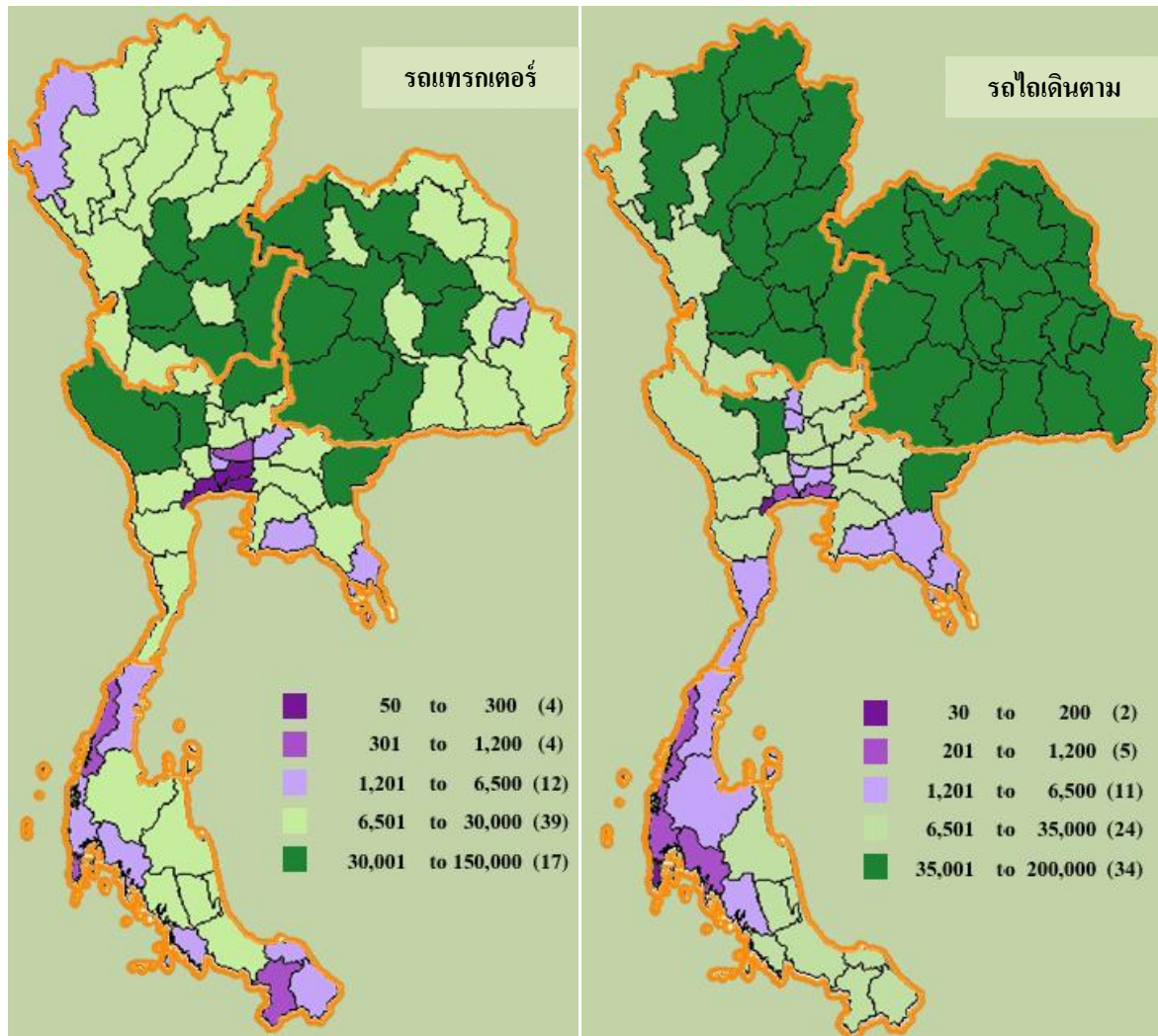
ที่มา สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย (2010)

อย่างไรก็ตามหน่วยงานภาครัฐได้เห็นปัญหาในด้านนี้ จึงให้การช่วยเหลือด้วยการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนจัดซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรส่วนกลางให้เกษตรกรได้เช่าหรือยืมไปใช้ นอกจากนี้ในปัจจุบันเครื่องจักรกลการเกษตรที่ใช้ในประเทศไทยมีการพัฒนาโดยการรวบรวมเครื่องจักรกลประเภทต่างๆ เข้าไว้ในเครื่องเดียวกัน เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของเกษตรกร และให้สะดวก ลดขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้เกษตรกรมีผลผลิตต่อพื้นที่ที่เกษตรกรกรมเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามเครื่องจักรกลการเกษตรแบบอเนกประสงค์ดังกล่าว ยังเป็นเครื่องที่มีขนาดใหญ่ และใช้เชื้อเพลิงมากอยู่ในปัจจุบัน เช่น รถเกี่ยวนาวดข้าวติดรถไถเดินตาม เป็นต้น

ทั้งนี้จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ประเภทของเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยส่วนใหญ่ถูกใช้ในการทำนา โดยมีเกษตรกรที่เป็นเจ้าของเครื่องจักรประเภทรถแทรกเตอร์และรถไถเดินตามส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ โดยมีการกระจุกตัวของประชากรผู้เป็นเจ้าของเครื่องจักรกลการเกษตรมากที่สุดประมาณ 30,000 – 150,000 ราย ต่อจังหวัด ในขณะที่จังหวัดที่มีจำนวนเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของรถไถเดินตามและรถแทรกเตอร์ต่ำที่สุดได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร และจังหวัดภูเก็ต

รูปที่ 10 จำนวนผู้ถือครองรถแทรกเตอร์ (ก) และรถไถเดินตาม (ข) รายจังหวัด

หน่วย : คน (จังหวัด)

ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ

5. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของผู้ประกอบการเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย

5.1 จุดแข็ง

- ความสามารถในการผลิตค่อนข้างยืดหยุ่น ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก มีการลงทุนที่ไม่สูงมากนัก ประกอบกับการผลิตมักเป็นไปตามฤดูกาลและความต้องการของตลาด ทำให้มีความเสี่ยงต่ำกว่าการผลิตแบบ mass production
- ความพร้อมด้านช่างฝีมือ เนื่องจากการผลิตเครื่องจักรเพื่อการเกษตรในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการผลิตเครื่องจักรที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีสูงมากนัก เน้นการผลิตที่อาศัยแรงงานฝีมือ ทำให้วิศวกรและช่างผู้ผลิต

5.2 จุดอ่อน

- การพึ่งพาวัตถุดิบในต่างประเทศ โดยเฉพาะเครื่องจักรยนต์ และอุปกรณ์ที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีการผลิตสูง หรือชิ้นส่วนที่ยังคิดเรื่องสิทธิบัตรการผลิตอยู่ ทำให้ต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น
- การขาดการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา เนื่องจากกลุ่มผู้ประกอบการมีขนาดเล็ก และขาดความร่วมมือกันเองในกลุ่มผู้ประกอบการ จึงทำให้ผู้ผลิตในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้วิธีการผลิตด้วยการลอกเลียนแบบเทคโนโลยี มีเพียงบางส่วนซึ่งเป็นผู้ผลิตจากบริษัทต่างชาติที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง
- การขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการผลิตชิ้นส่วน หรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเพื่อรอการจำหน่ายเมื่อถึงฤดูกาล หรือฝากร้านค้าตัวแทนจำหน่าย ปัญหาดังกล่าวในโรงงานขนาดใหญ่เป็นปัญหาที่ค่อนข้างมีผลกระทบมาก เพราะอาจจะต้องลดการผลิตลง หรือสูญเสียตลาดไปได้ ในขณะที่โรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กมีตลาดของตนเองค่อนข้างจำกัด และสามารถปรับสภาวะการผลิตให้สอดคล้องกับสภาพทางการเงินได้ง่ายกว่า อย่างไรก็ตาม ลักษณะปัญหาดังกล่าวเป็ปัญหาที่เกิดขึ้นสะสมมาจากการขยายตัวของโรงงาน และหรือจากสภาพตลาดที่ตกต่ำลง

5.3 โอกาส

- ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เครื่องจักรกลการเกษตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมสมัยใหม่ ส่งผลต่อความต้องการใช้สินค้าที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวได้อีกมาก
- ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรในภูมิภาค
- ราคาสินค้าเกษตรอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี จากมาตรการประกันราคาพืชผลสินค้าเกษตร รวมทั้งพืชที่ใช้ในการผลิตพลังงานทางเลือกต่าง ๆ จูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกและพัฒนาไปสู่การปลูกพืชไร่สมัยใหม่ที่ต้องใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมากขึ้น
- แรงงานภาคการเกษตรในประเทศมีแนวโน้มลดลงและค่าจ้างมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่หันมาใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการทดแทนแรงงานมากยิ่งขึ้น

5.4 อุปสรรค

- เครื่องจักรกลการเกษตรที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตสูง ยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ
- ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน – จีน (ACFTA) ได้มีการกำหนดอัตราภาษีนำเข้ากลุ่มเครื่องจักรกลการเกษตรร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2010 เป็นต้นมา ทำให้ราคาเครื่องจักรกลการเกษตรที่นำเข้าจากประเทศจีน ซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าประเทศไทยอยู่แล้วจะยังมีราคาต่ำกว่าเครื่องจักรกลการเกษตรที่ผลิตในประเทศไทย และยังเป็นคู่แข่งสำคัญในตลาดส่งออกเครื่องจักรกลอีกด้วย
- ปัญหาระยะที่คาดว่าจะรุนแรงเพิ่มสูงขึ้น อาจส่งผลให้เกษตรกรชะลอการลงทุนการซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร โดยเฉพาะเครื่องจักรกลที่มีมูลค่าสูง ซึ่งจะกระทบต่อแผนการตลาดของผู้ผลิต
- ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งในประเทศไทยต้องปิดกิจการลงเนื่องจากถูกสินค้านำเข้าจากจีนตีตลาด ได้หันไปเป็นผู้นำเข้าสินค้าจากจีนเข้ามาจำหน่ายในประเทศแทน ทำให้กลายเป็นคู่แข่งกับผู้ประกอบการที่ยังผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย ส่งผลต่อราคาเครื่องจักรกลการเกษตรในตลาดในประเทศ
- ลักษณะตลาดของเครื่องจักรกลการเกษตรแทบทุกชนิดมักมีการจำหน่ายเป็นฤดูกาล โดยปกติแล้วเกษตรกรจะซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ และเมื่อถึงฤดูใช้งานเท่านั้น มีเพียงส่วนน้อยที่จะทำการซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรก่อนหรือหลังฤดูการใช้งานมาก ๆ รวมทั้งผู้แทนจำหน่ายรายใหญ่มักนิยมสั่งซื้อจากโรงงานผู้ผลิตในฤดูกาลเช่นกัน ทำให้โรงงานผู้ผลิตต้องมีการเร่งผลิตหรือชะลอการผลิตเป็นช่วง ๆ เพื่อแก้ปัญหาด้านต้นทุนสินค้าคงคลัง โดยเฉพาะโรงงานผลิตที่มีขนาดเล็กและมีผลิตภัณฑ์เพียงไม่กี่ชนิด ทำให้ส่งผลต่อคุณภาพการผลิตและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์

6. สภาพอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร

หากให้อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมที่อยู่ตรงกลางของโซ่อุปทาน แล้วอุตสาหกรรมต้นน้ำของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรคือ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนเครื่องจักรกลการเกษตร และอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า ในขณะที่อุตสาหกรรมการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร

6.1 อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า

อุตสาหกรรมเหล็กในประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมเหล็กชั้นกลางและชั้นปลาย โดยไม่มีอุตสาหกรรมเหล็กขั้นต้น ทั้งนี้ประเทศไทยมีการนำเข้าเหล็กในปริมาณมากในแต่ละปี ขณะที่กำลังการผลิตในประเทศยังพอมือเหลือ เหตุผลหลักเนื่องมาจากคุณภาพของเหล็กที่ผลิตในประเทศส่วนใหญ่เป็นเหล็กที่ใช้ในงานทั่วไป (Commercial grade) ซึ่งผู้ประกอบการในประเทศยังไม่สามารถผลิตเหล็กคุณภาพสูง (High carbon grade) ได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดคือ ไทยยังไม่มีอุตสาหกรรมเหล็กขั้นต้น

ทั้งนี้หากพิจารณาถึงผู้ผลิตเหล็กภายในประเทศ สามารถจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ อุตสาหกรรมเหล็กทรงยาวและทรงแบน ดังนี้³

ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมเหล็กทรงยาว

- ผู้ผลิตเหล็กเส้น เหล็กกลม และเหล็กข้ออ้อย ปัจจุบันมีผู้ประกอบการรายใหญ่จำนวน 24 ราย และรายเล็กอีกเป็นจำนวนมาก ผู้ประกอบการรายสำคัญ ๆ เช่น บริษัท มิลลิเนียม สตีล จำกัด บริษัท กรุงเทพผลิตเหล็ก จำกัด (มหาชน) บริษัท สหวิริยาไวร์ร็อด จำกัด บริษัท เหล็กก่อสร้างสยาม บริษัท ไทยคูนเวิลด์ ไรด์ กรุ๊ป จำกัด บริษัท โนวา สตีล จำกัด เป็นต้น

- ผู้ผลิตเหล็กโครงสร้างรูปพรรณรีดร้อน/ขึ้นรูปรีดเย็น ปัจจุบันมีผู้ประกอบการ จำนวน 7 ราย โดยมีเพียงบริษัทเดียวที่ผลิตเหล็กโครงสร้างรูปพรรณรีดร้อนขนาดใหญ่ คือ บริษัทเหล็กสยามยามาโตะ จำกัด

ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมเหล็กทรงแบน

- ผู้ผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อน (Hot Rolled) ปัจจุบันมีผู้ประกอบการ จำนวน 5 ราย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ผลิตที่ผลิตจากการผลิตเหล็กกล้าแล้วหล่อเป็นสแลปขึ้น เพื่อเป็นวัตถุดิบในการรีด อีกกลุ่มหนึ่ง คือ ผู้ผลิตที่นำเข้าสแลปจากต่างประเทศ เพื่อเป็นวัตถุดิบในการรีด บริษัทผู้ผลิตหลัก เช่น บริษัท สหวิริยา สตีล อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ซึ่งผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนชนิดม้วน เป็นหลัก บริษัท สหวิริยาเพลาทมิธ จำกัด เน้นผลิตเหล็กรีดร้อนชนิดแผ่นหนา บริษัท แอลพีเอ็น เพลาทมิธ จำกัด (มหาชน) เน้นผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนทั้งชนิดม้วนและแผ่น บริษัท นครไทยสตีล จำกัด (มหาชน) และบริษัท สยามสตีล จำกัด (มหาชน)

³ สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(ม.ป.ป.). อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าไทย. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2554 จาก http://www.nesdb.go.th/Portals/0/tasks/dev_ability/docu/data30.pdf

- ผู้ผลิตเหล็กแผ่นรีดเย็น (Cold Rolled) ปัจจุบันมีผู้ประกอบการ จำนวน 4 ราย ได้แก่ บริษัท เหล็กแผ่นรีดเย็นไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท บีเอสพี สตีล (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท สยามยูไนเต็ดสตีล (1995) จำกัด และบริษัท แม่น้ำ สแตนเลสไวร์ จำกัด

- ผู้ผลิตเหล็กแผ่นเคลือบ (Coated Rolled) ปัจจุบันมีผู้ประกอบการ จำนวน 7 ราย แยกเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้ผลิตเหล็กแผ่นเคลือบสังกะสี ซึ่งส่วนใหญ่จะนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมยานยนต์ และ ผู้ผลิตเหล็กแผ่นเคลือบดีบุก ส่วนใหญ่ใช้สำหรับผลิตกระป๋องบรรจุอาหาร และชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า ปัจจุบันมีผู้ผลิตจำนวน 2 ราย ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนกับประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ บริษัท แผ่นเหล็กวิลาสไทย จำกัด และบริษัท สยามแผ่นเหล็กวิลาส จำกัด

6.2 อุตสาหกรรมชิ้นส่วนเครื่องจักรกลการเกษตร

สถานภาพอุตสาหกรรมชิ้นส่วนเครื่องจักรกลการเกษตรของไทยไม่ได้แตกต่างจากอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรมากนัก กล่าวคือ โรงงานที่มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันกับชิ้นส่วนเครื่องจักรกลการเกษตรที่นำเข้า หรือการส่งออกไปแข่งขันในต่างประเทศนั้นมีเพียงไม่กี่โรงงานเท่านั้น ส่วนโรงงานที่เหลือชิ้นส่วนส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กกระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศ โดยชิ้นส่วนเครื่องจักรกลการเกษตรที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ เป็นชิ้นส่วนเครื่องจักรกลเกษตรแบบง่ายๆ มีราคาถูก และมีรูปแบบที่พัฒนาต่อกันมาจนมีความเหมาะสมสำหรับใช้งานในประเทศ โรงงานผลิตส่วนใหญ่พัฒนาจากโรงงานหรือซ่อมเครื่องจักรกลขนาดเล็ก จึงทำให้ยังคงมีเทคโนโลยีในระดับต่ำ

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันภาครัฐให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการพัฒนาในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและเครื่องจักรกลการเกษตรมากขึ้น โดยมีการส่งเสริมให้นักประดิษฐ์รุ่นใหม่ ๆ คิดค้นเครื่องจักรกลและชิ้นส่วนเครื่องจักรกลรูปแบบใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ปัญหาสำคัญไม่ได้อยู่ที่นวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ แต่อยู่ที่นวัตกรรมและความสามารถในการผลิตของผู้ประกอบการชาวไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน ที่ไม่สามารถสร้างชิ้นส่วนเครื่องจักรกลที่มีความซับซ้อนมารับการผลิตเครื่องจักรกลรูปแบบใหม่ๆ ที่นักประดิษฐ์ไทยคิดค้นได้ในปัจจุบัน

6.3 อุตสาหกรรมเกษตร

จากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรพบว่า ประมาณการอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจการเกษตรไทยในปี 2010 หดตัวลงร้อยละ 0.9 อันมีสาเหตุเนื่องมาจากปัญหาภัยธรรมชาติ โดยเริ่มจากภัยแล้งและแมลงศัตรูพืชระบาดในช่วงต้นปี รวมถึงปัญหาอุทกภัยในช่วงปลายปี ส่งผลกระทบให้ผลผลิตพืช

ส่วนใหญ่ลดลง โดยดัชนีราคาการเกษตรลดลงร้อยละ 2.1 อย่างไรก็ตามจากการขาดแคลนสินค้าเกษตรทำให้ราคาสินค้าโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งยางพารา มันสำปะหลัง และปาล์มน้ำมัน อย่างไรก็ตามสินค้าข้าว แม้ราคาที่ได้รับในปี 2010 จะต่ำกว่าปีที่ผ่านมาก็ตาม แต่ยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างดี ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงทำให้ดัชนีราคาเกษตรกรขยายได้ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.8

อย่างไรก็ตาม ในปี 2011 แม้ว่าเศรษฐกิจในภาพรวมจะเผชิญกับปัญหาค่าเงินบาทและราคาน้ำมัน แต่คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.4 – 2.4 เนื่องจากผลผลิตและราคาสินค้าเกษตรส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะสาขาพืชและปศุสัตว์ นอกจากนี้ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นยังคงเป็นตัวแปรสำคัญของการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมเกษตรสมัยใหม่ ที่เกษตรกรนิยมใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเป็นตัวช่วยในการเพาะปลูก ซึ่งอาจส่งผลต่อปริมาณความต้องการเครื่องจักรกลการเกษตรบ้าง

7. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรของไทย

เมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มการใช้เครื่องจักรกลเกษตรที่นับวันจะมีมากขึ้น ในขณะที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีแนวโน้มสูงขึ้นโดยตลอด ดังนั้นในการพัฒนาเครื่องจักรกลเกษตรจึงควรตระหนักถึงต้นทุนด้านเชื้อเพลิง พร้อมทั้งพิจารณาถึงการใช้พลังงานทดแทนในรูปแบบต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้ว การเคลื่อนย้ายเครื่องจักรกลเกษตรขนาดใหญ่เพื่อการใช้งานจากแหล่งหนึ่ง ไปยังอีกแหล่งหนึ่งยังมีความไม่สะดวกในด้านกฎหมายขนส่งที่เกี่ยวข้องอีกด้วยในภูมิภาคอาเซียน

ประเทศไทยมีพื้นที่การเกษตรมากเป็นอันดับสองรองจากประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีศักยภาพสูงในการรักษาการเป็นผู้นำในการผลิตสินค้าเกษตรหากมีการใช้เทคโนโลยีด้านเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมเข้าช่วยให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีระดับการใช้เครื่องจักรกลเกษตรสูงกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค แม้ว่าทุกๆ ประเทศมีระดับการใช้ที่เพิ่มขึ้น สำหรับการนำเข้าและส่งออกเครื่องจักรกลเกษตรของประเทศในภูมิภาคอาเซียนพบว่าทุกประเทศยกเว้นบรูไนมีการนำเข้ามากกว่าการส่งออก จึงเป็นโอกาสดีที่ประเทศไทยจะขยายการส่งออกเครื่องจักรกลเกษตรไปยังประเทศในภูมิภาคนี้

การพัฒนาเครื่องจักรกลเกษตรสำหรับประเทศไทยเพื่อสนับสนุนการผลิตในเชิงแข่งขัน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนมุมมองการผลิตทางการเกษตรในเชิงธุรกิจให้มากยิ่งขึ้น โดยให้ผู้ใช้งานเป็นผู้ตัดสินใจเลือกใช้ชนิด ประเภท และระดับการใช้เครื่องจักรกลเกษตรให้เหมาะสมกับกิจการและสถานการณ์ของตนเอง การพัฒนาดังกล่าวจำเป็นต้องพัฒนาในด้าน ขีดความสามารถของเกษตรกร การสนับสนุนการใช้งาน การ

สนับสนุนการพัฒนาและปรับปรุงการผลิต และการพัฒนาโครงสร้างพื้นที่การผลิต ควบคู่กันไป นอกจากนี้
แล้วยังควรเชื่อมโยงการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้เป็นเอกภาพ

8. สถานภาพอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย

แนวโน้มการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรของโลกทั้งในแง่ของปริมาณ
การผลิตและมูลค่าการซื้อขายได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งปี 2008 ปัญหาทางเศรษฐกิจซบเซาทั่ว
โลก ได้ส่งผลกระทบต่อปริมาณความต้องการซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรจากประเทศพัฒนาแล้วมีสัดส่วน
ลดลง แต่ปริมาณความต้องการซื้อของกลุ่มตลาดเศรษฐกิจเกิดใหม่ทั้งในเอเชียและลาตินอเมริกาได้มีการ
ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการเกษตรและเครื่องจักรกลการเกษตรของ
ประเทศจีนและอินเดีย ที่คาดว่าจะมีการเจริญเติบโตสูงที่สุดในโลกในอนาคต โดยเฉพาะอุตสาหกรรม
เครื่องจักรกลการเกษตร ซึ่งมีข้อได้เปรียบสำคัญมาจากการที่มีตลาดขนาดใหญ่ ทำให้ผู้ผลิตสามารถผลิต
สินค้าได้จำนวนมาก มีการประหยัดต่อขนาดและต้นทุนในการผลิต

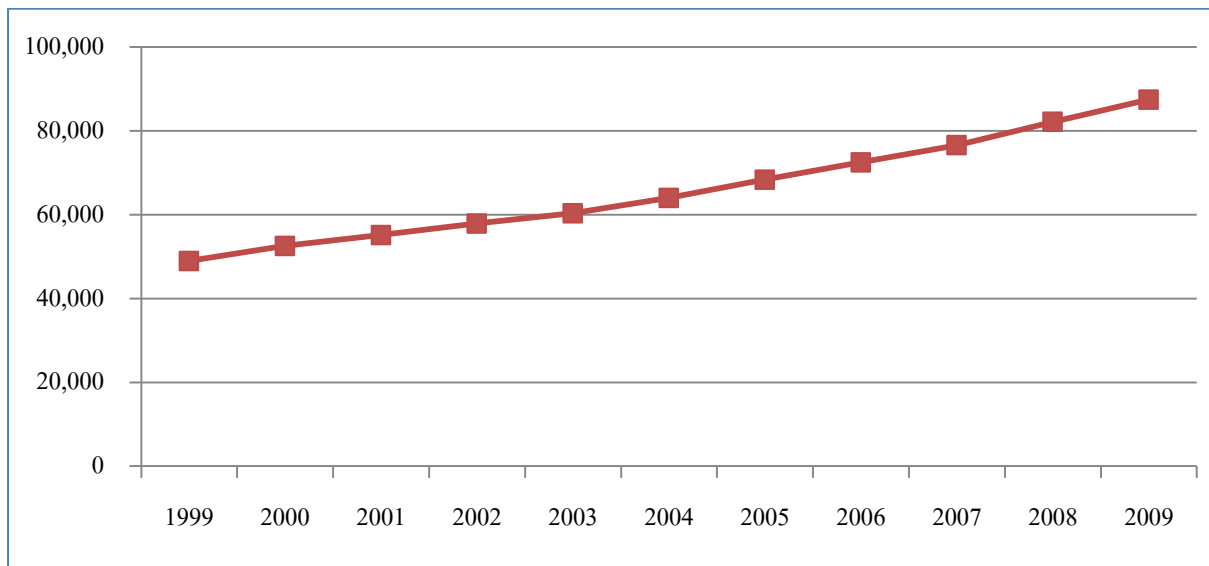
เนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่และมีประชากรจำนวนมาก ทำให้อุตสาหกรรม
เครื่องจักรกลการเกษตรมีโอกาสเจริญเติบโตได้อีกมาก จากความต้องการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรใน
ประเทศให้เพียงพอกับปริมาณการบริโภคของประชากรจีนในแต่ละปี นอกจากนี้ประเทศจีนยังสามารถผลิต
เครื่องจักรกลการเกษตรที่หลากหลายเพื่อให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมการเกษตรในประเทศ มี
ผู้ประกอบการที่สามารถผลิตเครื่องยนต์ รถแทรกเตอร์ อุปกรณ์อะไหล่ รวมไปถึงเครื่องจักรกลการเกษตรที่
มีความซับซ้อนทางเทคโนโลยีได้ในระดับหนึ่ง จากข้อมูลล่าสุดพบว่าจำนวนเครื่องจักรกลการเกษตร
ประเภทรถแทรกเตอร์ขนาดกลางและขนาดใหญ่ในประเทศจีนมีจำนวนกว่า 5.019 ล้านคัน ในปี 2009 ซึ่งได้
เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นจำนวนมากจากจำนวนเพียง 975,000 คัน ในปี 2000 หรือมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 20.2
ต่อปี ในขณะที่จำนวนรถเก๋งก็เพิ่มขึ้นจาก 235,000 คัน ในปี 2000 เป็น 847,000 คัน ในปี 2009
หรือประมาณร้อยละ 15.3 ต่อปี นอกจากนี้ยังพบว่าในปี 2010 พื้นที่การผลิตสินค้าเกษตรในประเทศจีนกว่า
ร้อยละ 52 ได้มีการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการช่วยเพาะปลูก ซึ่งรัฐบาลจีนได้ตั้งเป้าหมายให้อัตราการ
ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการเกษตรกรรมในประเทศจีนสูงถึงร้อยละ 70 ของพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ
ภายในปี 2020

สำหรับอัตราการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงานในประเทศจีนในปี 2007 มีสัดส่วน
ประมาณร้อยละ 42.5 ในขณะที่อัตราส่วนการจ้างงานในตลาดแรงงานทั้งประเทศพบว่า ร้อยละ 38 เป็น

แรงงานในอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งอัตราการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงานได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 48.8 ในปี 2009 ส่งผลต่อปริมาณความต้องการแรงงานในอุตสาหกรรมเกษตรของจีน ที่มีปริมาณความต้องการลดลงเฉลี่ยปีละประมาณ 10 ล้านคน จากการทดแทนด้วยเครื่องจักรกลการเกษตร นอกจากนี้ประมาณการว่าแรงงานภาคการเกษตรในเขตชนบทของจีนจะมีแนวโน้มลดลงจาก 900 ล้านคน เหลือเพียง 400 ล้านคนในอีก 30 ปีข้างหน้า เนื่องมาจากประชากรหนุ่มสาวนิยมย้ายถิ่นฐานเข้าสู่ตลาดแรงงานในเมืองใหญ่มากกว่าการทำกรเกษตร

รูปที่ 11 การขยายตัวของกำลังเครื่องจักรกลการเกษตรรวมในประเทศจีน ระหว่างปี 1999 – 2009

หน่วย: 10,000 กิโลวัตต์

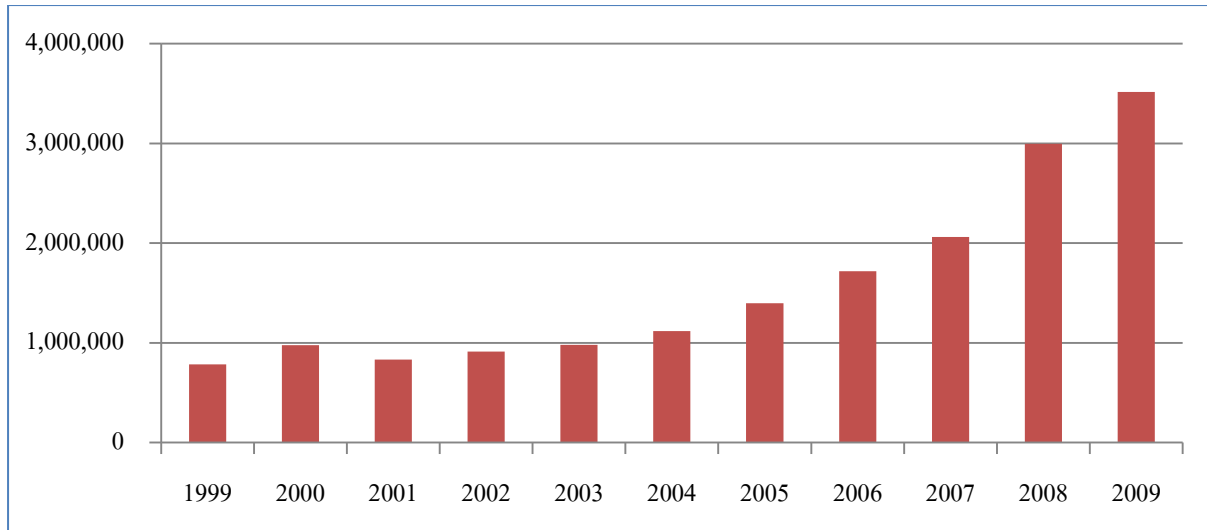

ที่มา China Statistical Yearbook 2010

จากข้อพบว่าอัตรากำลังของเครื่องจักรกลการเกษตรของจีนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี แม้ว่าจำนวนเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศจะมีจำนวนลดลงบ้างในบางปี แต่กำลังเฉลี่ยได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2009 มีจำนวนเครื่องจักรกลการเกษตรขนาดกลางและขนาดใหญ่ในประเทศจีนรวมกันกว่า 3,515,000 คัน

รูปที่ 12 จำนวนเครื่องจักรกลการเกษตรขนาดกลางและขนาดใหญ่ในประเทศจีน

หน่วย: คัน

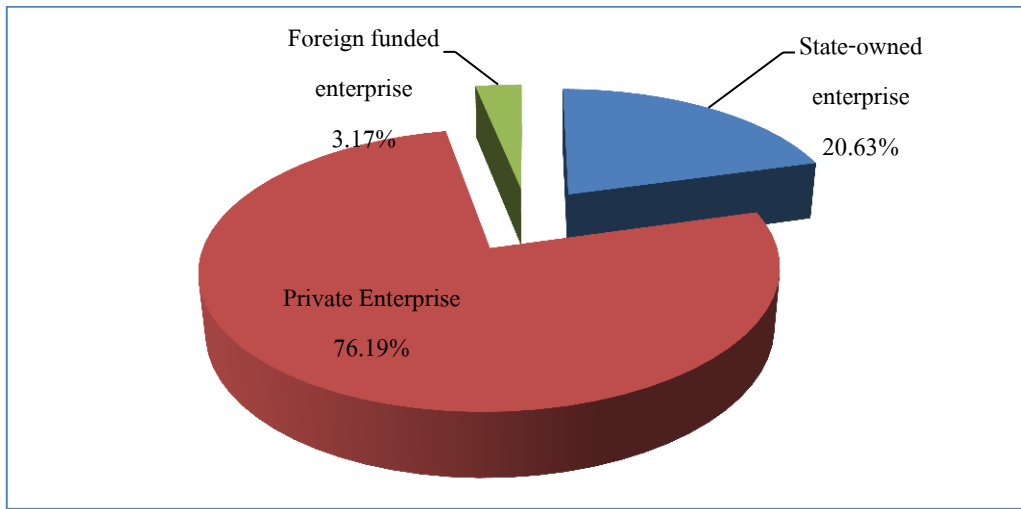
ที่มา China Statistical Yearbook 2010

อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรของจีนมีอัตราการขยายตัวต่อปีสูงถึงร้อยละ 20 อย่างต่อเนื่องจากปี 2004 เป็นต้นมา โดยมีมูลค่าตลาดของเครื่องจักรกลการเกษตรสูงถึง 283.81 พันล้านหยวน ในปี 2010 ทั้งนี้คาดการณ์ว่าอัตราผลกำไรของปี 2011 จะเพิ่มสูงขึ้นประมาณ 15 พันล้านหยวน หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 20 จากปีก่อนหน้า

9. การผลิตและจำหน่ายเครื่องจักรกลการเกษตรของจีน

ประเทศจีนได้เริ่มผลิตเครื่องจักรการเกษตรประเภทรถแทรกเตอร์เป็นครั้งแรกในปี 1955 ในมณฑลเหอหนาน ก่อนที่จะมีการพัฒนาและเจริญเติบโตขึ้นเป็นอย่างมาก โดยในปัจจุบันมณฑลที่สามารถผลิตรถแทรกเตอร์ได้มากที่สุดในประเทศจีนได้แก่ มณฑลซานตง เหนอหนาน และเจียงซู ซึ่งมีปริมาณการผลิตรวมสูงถึงร้อยละ 70 ของการผลิตรถแทรกเตอร์ทั้งหมดในประเทศจีน นอกจากนี้จากข้อมูลของสมาคมเครื่องจักรกลการเกษตรจีน (China Agricultural Machinery Industry Association) พบว่าเจ้าของโรงงานผลิตรถแทรกเตอร์ในประเทศจีนส่วนใหญ่ เป็นการลงทุนโดยผู้ผลิตท้องถิ่นที่ใช้เงินลงทุนของตนเอง (Private Enterprise) รองลงมาด้วยกิจการรัฐวิสาหกิจ (State-owned and State-holding Enterprise) และบริษัทต่างชาติ (Foreign-funded Enterprise) ตามลำดับ

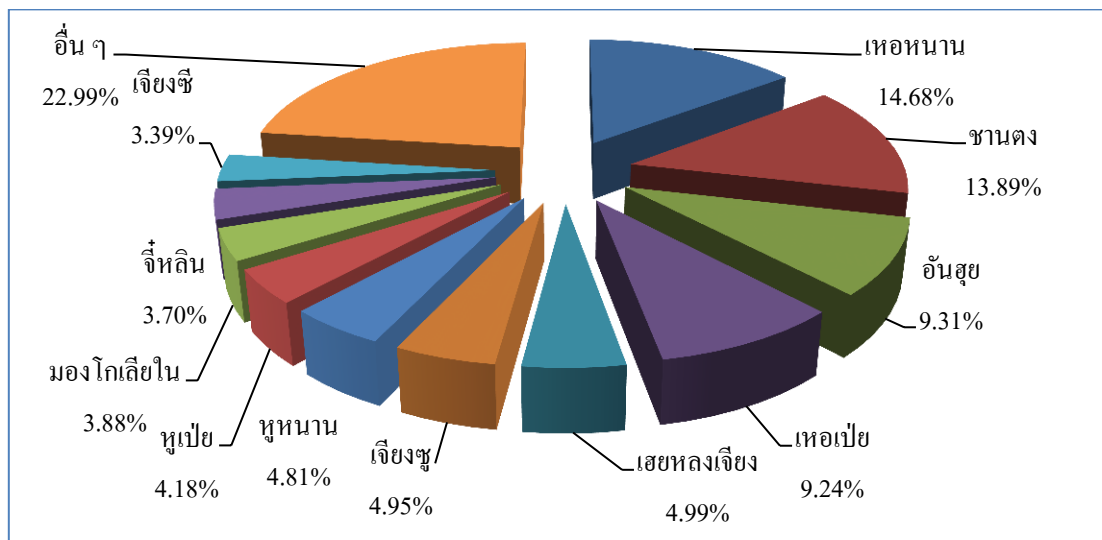
รูปที่ 13 รูปแบบการลงทุนในกิจการผลิตรถแทรกเตอร์ในประเทศจีน

ที่มา China Agricultural Industry Association

จากข้อมูลของสำนักงานสถิติจีนพบว่า มณฑลที่มีจำนวนเครื่องจักรกลการเกษตรโดยรวมได้มากที่สุด ในปี 2009 ได้แก่ มณฑลเหอหนาน ชางตง อันฮุย และเหอเป่ย์ โดยมีปริมาณจำนวนเครื่องจักรกลการเกษตรสูงเกือบร้อยละ 50 ของจำนวนเครื่องจักรกลการเกษตรทั้งหมดในประเทศจีน นอกจากนี้มณฑลดังกล่าวยังเป็นมณฑลที่มีอุตสาหกรรมการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมหลักของมณฑล ทำให้ในแต่ละปีจะมีปริมาณความต้องการเครื่องจักรกลการเกษตรในปริมาณที่สูงเช่นกัน

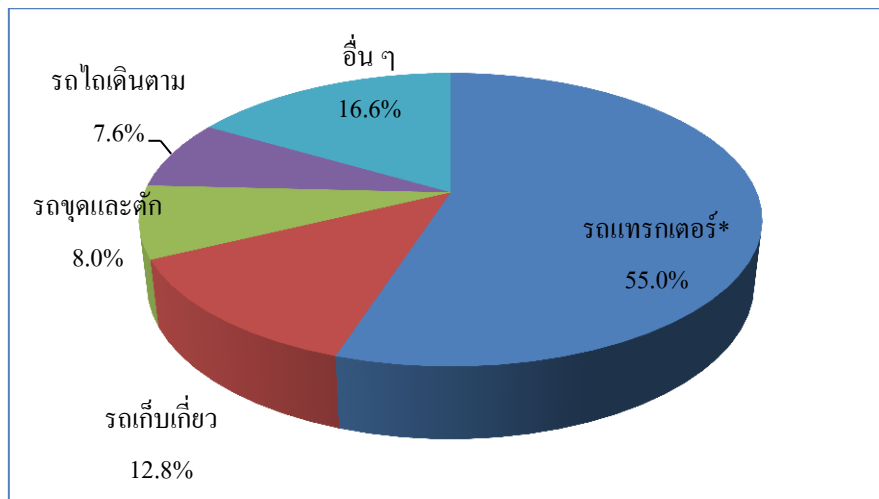
รูปที่ 14 สัดส่วนจำนวนเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศจีนตามพื้นที่

ที่มา China Statistical Yearbook 2010

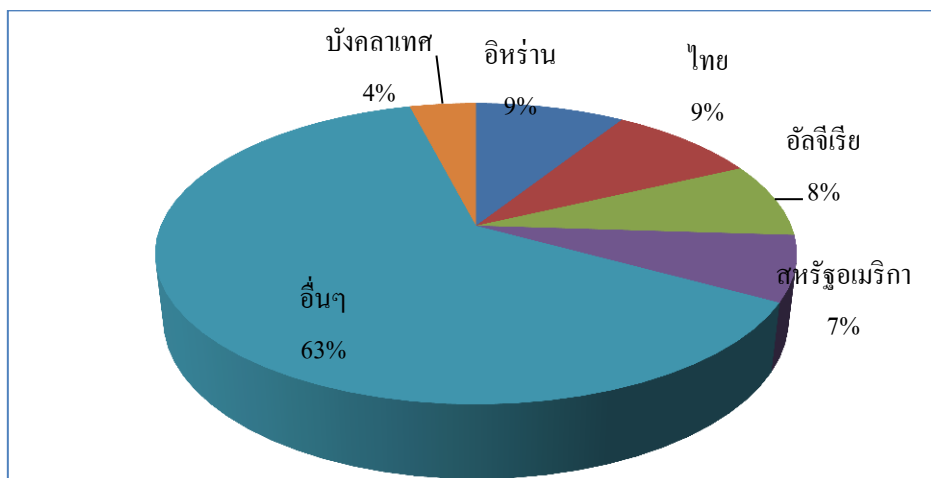
หากพิจารณาเป็นรายสินค้าในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร พบว่าประเทศจีนสามารถผลิตรถแทรกเตอร์ได้มากที่สุด รองลงมาด้วยรถเกี่ยวเกี่ยว รถขุดและตัก รถไถเดินตาม และเครื่องจักรกลอื่น ๆ อาทิ เครื่องหว่านเมล็ดพันธุ์ เครื่องปักดำกล้า เป็นต้น โดยมีประเทศไทยและอิหร่าน เป็นประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่ที่สุด รองลงมาด้วยประเทศอัลจีเรีย และสหรัฐอเมริกา

รูปที่ 15 สัดส่วนการผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรของจีน

*รถแทรกเตอร์ หมายถึง รถแทรกเตอร์ทั่วไปสำหรับใช้พ่วงหรือลาก และรถแทรกเตอร์ชนิดพิเศษอื่น ๆ
ที่มา United Nations Commodity Trade Statistics Database

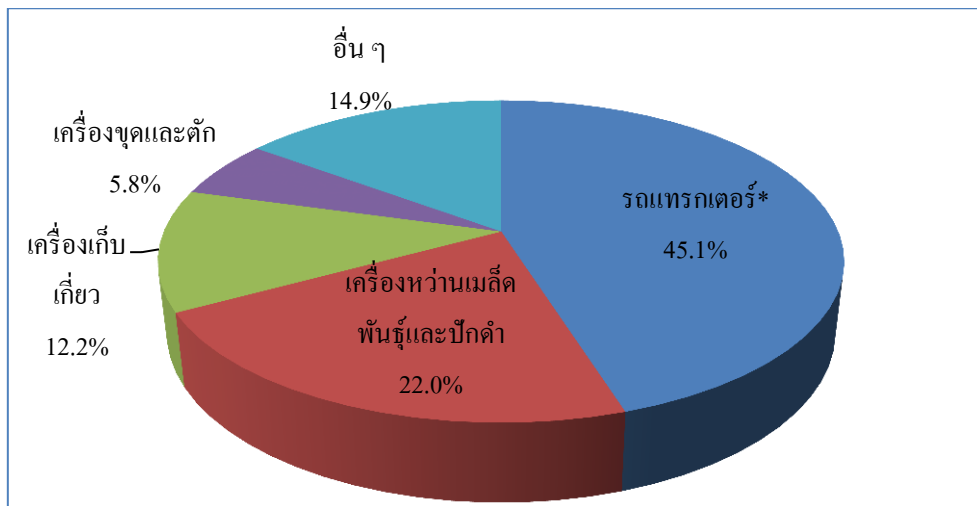
รูปที่ 16 สัดส่วนตลาดส่งออกสำคัญของเครื่องจักรกลการเกษตรจีน ปี 2009

ที่มา Business Analytic Center 2011

แม้ว่าประเทศจีนจะสามารถผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อใช้ในประเทศและเหลือส่งออกเป็นจำนวนมากในแต่ละปี แต่จีนยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าเครื่องจักรการเกษตร โดยเฉพาะเครื่องจักรกลการเกษตรที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีการผลิตที่สูงกว่า เช่น แทรกเตอร์ชนิดพิเศษ เครื่องหว่านเมล็ดพันธุ์และปักดำ เป็นต้น โดยมีประเทศแหล่งนำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และสวีเดน ตามลำดับ

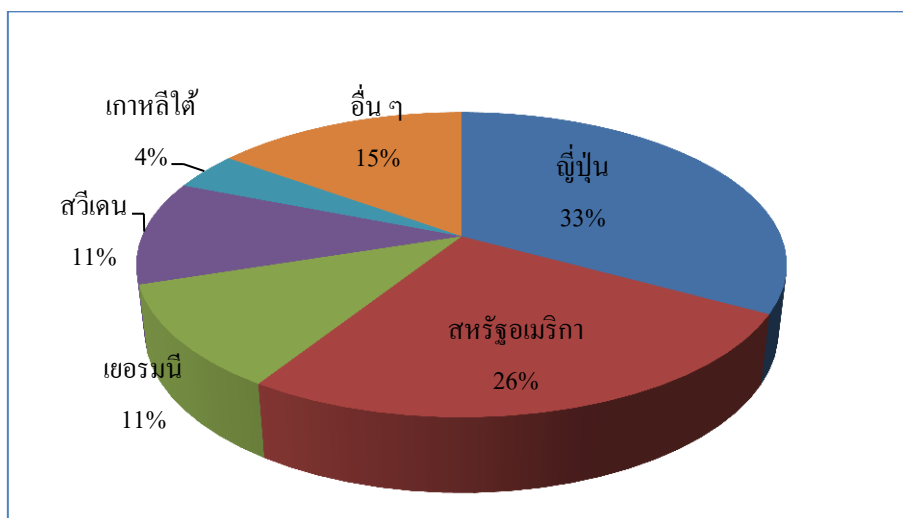
รูปที่ 17 ประเภทเครื่องจักรกลการเกษตรที่จีนนำเข้า

*รถแทรกเตอร์ หมายถึง รถแทรกเตอร์ทั่วไปสำหรับใช้พ่วงหรือลาก และรถแทรกเตอร์ชนิดพิเศษอื่น ๆ

ที่มา United Nations Commodity Trade Statistics Database

รูปที่ 18 ประเทศแหล่งนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตรของจีน ปี 2009

ที่มา Business Analytic Center 2011

10. ปัจจัยความเสี่ยงอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรจีน⁴

แม้ประเทศจีนจะกลายเป็นผู้ผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรขนาดใหญ่ แต่ผู้ผลิตหลายรายยังคงประสบกับปัญหาคุณภาพการผลิต ข้อจำกัดด้านความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ และกระบวนการผลิตที่ยังขาดประสิทธิภาพทางด้านต้นทุนและความปลอดภัย ทำให้ความสามารถในการผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีระดับสูงมีอยู่อย่างจำกัด ประกอบกับมีอุปสงค์ส่วนเกินในสินค้าเครื่องจักรกลการเกษตรที่อาศัยเทคโนโลยีการผลิตต่ำ ทำให้ในแต่ละปีจีนสามารถส่งออกเครื่องจักรกลการเกษตรพื้นฐานได้ปีละมาก ๆ และมีราคาต่ำกว่าผู้ผลิตในประเทศอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ทำให้ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกในระยะยาว และอาจประสบกับปัญหาการท่วมตลาดได้อีกด้วย

นอกจากนี้แม้ว่าจีนจะเป็นผู้ผลิตรายใหญ่สำหรับเครื่องจักรกลการเกษตร แต่ไม่มีบริษัทจีนรายใดเลยที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลเทียบเท่ากับผู้ผลิตรายใหญ่อื่น ๆ ซึ่งส่วนแล้วแต่มาจากสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี เป็นต้น อย่างไรก็ตามจากนโยบายการสนับสนุนอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรของรัฐบาลจีน ประกอบกับความต้องการจำนวนมากในประเทศ ทำให้ผู้ผลิตรายใหญ่จากทั่วโลกสนใจลงทุนในประเทศจีนเป็นจำนวนมาก อาทิ John Deere, Kubota, Claas, New Holland, Yanmar, Toyo and Kuhn เป็นต้น โดยรูปแบบการลงทุนมักเป็นกิจการร่วมทุน(Joint Ventures) หรือตั้งสำนักงานขายในประเทศจีน ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการถ่ายโอนเทคโนโลยีในระยะยาว

อนึ่ง ปริมาณการส่งออกเครื่องจักรกลการเกษตรจากประเทศจีนไปยังประเทศพัฒนาแล้วและเป็นประเทศผู้ผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรรายใหญ่ อาทิ สหรัฐอเมริกา ได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก แต่สินค้าส่งออกส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ไม่สูงมากนัก ทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมฯ จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการผลิตเพื่อให้แข่งขันได้ในระยะยาว

⁴ Machinery Industry Information Center(2007). Chinese Business Guide: Machinery Volume. September 24, 2007

ผู้นำในการผลิตและจัดจำหน่าย เครื่องจักรกลการเกษตรในตลาดโลก	ผู้นำในการผลิตและจัดจำหน่าย เครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศจีน
<ol style="list-style-type: none"> 1. Deere 2. CNH 3. AGCO 4. Kubota 	<ol style="list-style-type: none"> 1. YTO Group Corporation (Tractor Industry) 2. FOTON LOVOL H.I.(Tractor Industry) 3. Dongfeng Agricultural Machinery(Tractor Industry) 4. Luoyang Zhongshou (Harvester Industry) 5. Shandong Juming Group (Harvester Industry)

ที่มา Business Analytic Center

11. บริษัทจีนที่น่าสนใจในการชักจูงการลงทุนในไทย

ผู้ผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรของจีนหลายรายมีศักยภาพและความน่าสนใจในการชักจูงการลงทุนในประเทศไทยหลายราย ทั้งนี้ผู้ประกอบการที่ผลิตเครื่องจักรกลที่เกี่ยวข้องกับการปลูกและแปรรูปข้าว และพืชไร่ เป็นกลุ่มที่มีความน่าสนใจมากที่สุด เนื่องจากเกษตรกรที่ทำนา และปลูกพืชไร่เป็นกลุ่มที่ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทุนแรงมากที่สุด และในด้านการผลิตเพื่อการส่งออกนั้น ประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ลาว พม่า และเวียดนามก็เป็นตลาดของเครื่องจักรกลการเกษตรในอนาคตเช่นกัน

11.1 FOTON Heavy Industries Co., Ltd. ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2004 เป็นผู้ผลิตเครื่องมือทางการเกษตรขนาดใหญ่ ซึ่งรวมถึงเครื่องจักรทางวิศวกรรม อุปกรณ์และเครื่องยนต์ทางการเกษตร มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่นิคมพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงเหวยฟาง มณฑลซานตง ด้วยทุนจดทะเบียน 2 ร้อยล้านหยวน และพนักงานกว่า 7,000 คน มียอดขาย 600 ล้านหยวนในปี 2005 และเพิ่มขึ้นเป็น 860 ล้านหยวนในปี 2006⁵

ปัจจุบัน FOTON HI ประกอบด้วย 8 ฝ่ายธุรกิจ เช่น ฝ่ายเครื่องจักรกลทางวิศวกรรม ฝ่ายเครื่องมือทางการเกษตร ฝ่ายรถสามล้อ ฝ่ายรถจักรยานยนต์สามล้อ ฝ่ายเครื่องยนต์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น โดยฝ่ายเครื่องมือทางการเกษตร FOTON HI Weifang คือฝ่ายที่สำคัญที่สุดโดยเฉพาะตลาดในประเทศ ซึ่งทำการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์เกี่ยวเกี่ยว เครื่องหว่านเพาะต้นกล้า แทรคเตอร์ทุกขนาด และเครื่องจักรกลทางวิศวกรรมขนาดเล็ก โดยครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตรกว่า 10,000 หมู่ (MU)

⁵ www.chinamet.com.cn/en/comlist/gold/profile.jsp?companyid=22970

ฝ่ายดังกล่าวมีจุดเด่นหลายด้านทั้งความสามารถทางการวิจัยและพัฒนา การผลิต การบริหาร และการตลาดและการขาย โดยกำลังการผลิตในปัจจุบันมีกำลังการผลิตเครื่องเก็บเกี่ยวมากกว่า 50,000 เครื่อง แทรคเตอร์ขนาดเล็กและขนาดกลางมากกว่า 50,000 เครื่อง และแทรคเตอร์ขนาดเล็กอีกกว่า 150,000 เครื่อง เครื่องหว่านเพาะมากกว่า 50,000 เครื่อง และเครื่องจักรกลทางวิศวกรรมขนาดเล็กอีก 30,000 เครื่อง⁶ ซึ่งทำให้ FOTON HI ก้าวขึ้นสู่ผู้นำในตลาดภายในประเทศ

11.2 Dongfeng Agricultural Machinery Group Co., Ltd.: ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 1952 โดยมีโรงงานผลิตแทรคเตอร์เป็นโรงงานหลัก รวมถึงมีศูนย์การเรียนรู้และวิจัยซึ่งเป็นเสมือนกระดูกสันหลังของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร

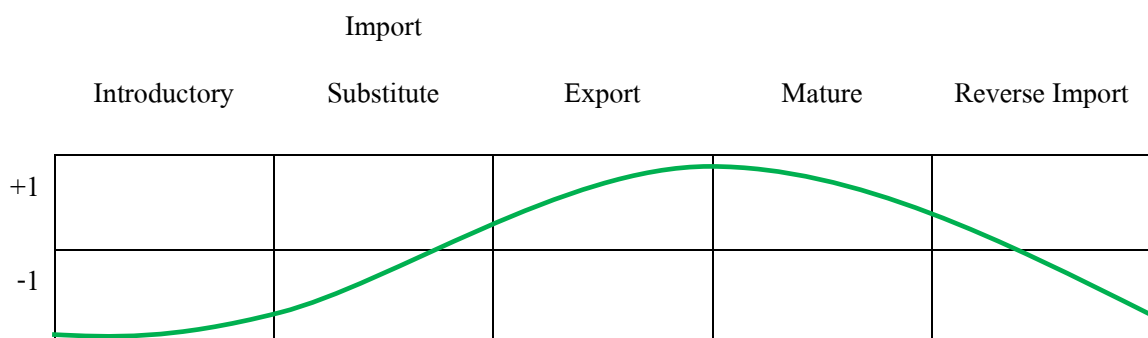
11.3 Yueda Yancheng Tractor Manufacturing Co. Ltd: ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 1959 ด้วยการเริ่มผลิตแทรคเตอร์ จนกลายเป็นผู้ผลิตแทรคเตอร์รายหลักรายใหญ่ของจีน เป็นบริษัทที่มีจุดเด่นในเรื่องการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ การใช้ระบบการควบคุมที่มีคุณภาพ

12. โอกาสการลงทุนในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรของจีนในประเทศไทย

12.1 ดัชนีค่าสัมประสิทธิ์การแข่งขันระหว่างประเทศ

ดัชนีค่าสัมประสิทธิ์การแข่งขันระหว่างประเทศ (International Competitive Coefficient Index: ICC) เป็นการคำนวณเชิงปริมาณเพื่อประเมินความสามารถการแข่งขันของประเทศในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรกลการเกษตร โดยสามารถคำนวณได้จาก

$$Icc = (\text{มูลค่าการส่งออก} - \text{มูลค่าการนำเข้า}) / (\text{มูลค่าการส่งออก} + \text{มูลค่าการนำเข้า})$$

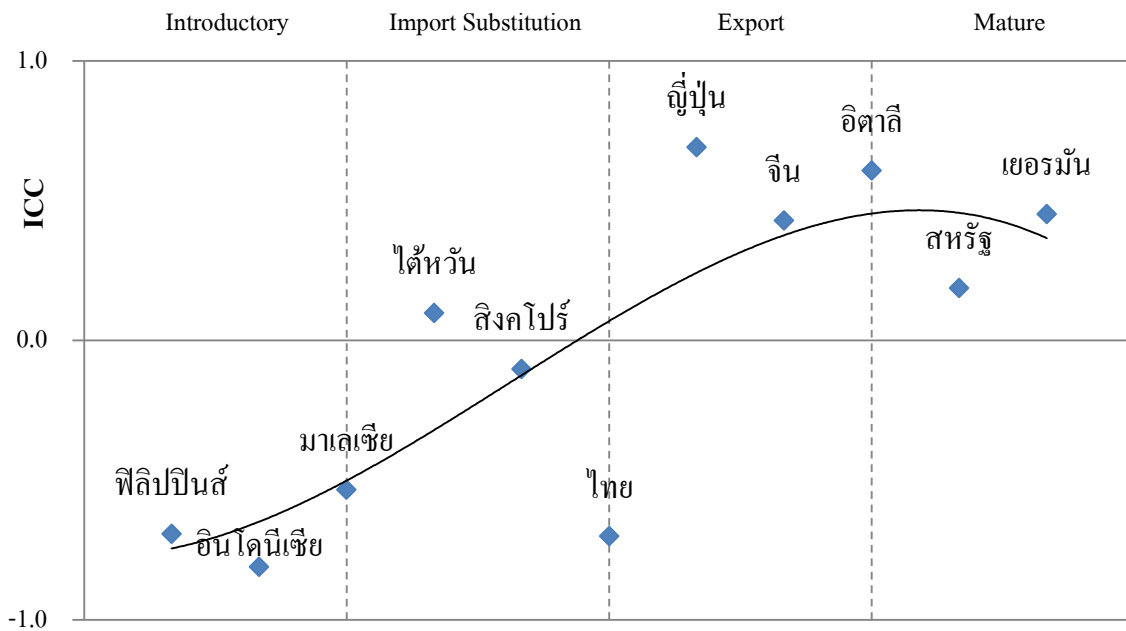
การประเมินค่าความสามารถในการแข่งขันนี้ เป็นการประเมินเปรียบเทียบกับปริมาณความต้องการในประเทศเทียบกับความสามารถในการส่งออกและดุลการค้า ซึ่งแตกต่างจากการประเมินจากค่า RCA ซึ่ง

⁶ Shandong FOTON Heavy Industries Co., Ltd.

คำนวณจากปริมาณการส่งออกของประเทศเทียบกับตลาดโลก โดยไม่ได้สะท้อนปริมาณความต้องการของตลาดในประเทศ ทั้งนี้มีค่าดัชนีระหว่าง -1 ถึง +1 โดยค่าดัชนีที่เป็นบวกมากขึ้น จะสะท้อนถึงความสามารถในการส่งออกและความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น นอกจากนี้จะมีการแบ่งกลุ่มของอุตสาหกรรมออกเป็น 5 ชูค คือ อุตสาหกรรมใหม่ในตลาดที่กำลังอยู่ในช่วงการพัฒนา ไปจนถึงอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาจนอิ่มตัวแล้ว และเริ่มหันมาใช้การนำเข้าจากต่างประเทศเข้ามาใช้ในประเทศ เพื่อทดแทนการผลิตที่มีอยู่ในประเทศเนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและไม่คุ้มทุนสำหรับการลงทุนผลิตอีกต่อไป เป็นต้น

จากข้อมูลของสถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทยได้ทำการประเมินความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรของหลายประเทศ โดยใช้ดัชนี ICC พบว่า ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความสามารถในการส่งออกน้อย ยังคงพึ่งพาการนำเข้ามากกว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากยังคงต้องพึ่งพาเทคโนโลยีขั้นสูงจากต่างประเทศ ผู้ผลิตในประเทศยังคงผลิตได้เพียงเครื่องจักรกลการเกษตรพื้นฐาน เช่น รถไถเดินตาม รถแทรกเตอร์ เป็นต้น ประกอบกับราคการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยียังสูงอยู่ จึงคุ้มค่ากว่าที่จะนำเข้าเครื่องจักรกลหลายชนิดทดแทนการผลิตในประเทศ ในขณะที่ประเทศจีน ซึ่งแม้ว่ายังคงประสบกับปัญหาความสามารถในการผลิตเครื่องจักรเทคโนโลยีสูง แต่จากข้อได้เปรียบด้านแรงงาน และความต้องการจำนวนมากในประเทศ ทำให้มีผู้ผลิตในประเทศจำนวนมาก ทั้งผู้ผลิตรายใหญ่จากทั่วโลก และผู้ผลิตรายใหญ่ท้องถิ่น ทำให้สามารถผลิตและส่งออกได้เป็นจำนวนมาก โดยสินค้าเครื่องจักรกลการเกษตรของจีนได้เริ่มเข้าไปตีตลาดของหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งรวมถึงประเทศไทย ซึ่งนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตรจำนวนมากจากประเทศจีนในแต่ละปี

รูปที่ 19 ICC ของเครื่องจักรกลการเกษตร

ที่มา สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย

12.2 การสนับสนุนจากรัฐบาลจีนและแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศ

รัฐบาลจีนได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตในอุตสาหกรรมการเกษตรโดยเน้นการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน โดยใช้มาตรการด้านต่าง ๆ อาทิ การลดอัตราภาษีและการให้เงินสนับสนุนแก่เกษตรกรผู้สนใจซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร โดยมีสัดส่วนเงินสนับสนุนสูงถึงร้อยละ 30 ของราคาขายสำหรับการซื้อเครื่องจักรการเกษตรที่มีเทคโนโลยีสูง รวมไปถึงการให้การสนับสนุนและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศจีนให้สามารถผลิตเครื่องจักรกลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมไปถึงการส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับบริษัทเจ้าของเทคโนโลยีจากต่างประเทศในลักษณะการร่วมทุน (Joint Venture) เป็นการช่วยลดการนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตรจากต่างประเทศได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งส่งผลอย่างมากต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรจีนให้พัฒนาจากเดิมที่มุ่งเน้นการทำการเกษตรโดยใช้แรงงานคนและสัตว์ เป็นการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปีของจีน ฉบับที่ 11 (ปี 2006 - 2010) ที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับการวางพื้นฐานการพัฒนาทางด้านการเกษตร โดยการดำเนินนโยบายเอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกร ซึ่งได้แก่การเพิ่มวงเงินอุดหนุนด้านการเกษตร เร่งพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรให้ทันสมัย ขยายอุปสงค์ในภาคชนบทแบบค่อยเป็นค่อยไป การเร่งเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

รวมทั้งการรักษาราคาสินค้าเกษตรให้มีเสถียรภาพ ผลักดันการปรับโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตร สนับสนุนงบประมาณในการผลิตสินค้าเกษตรเชิงสร้างสรรค์ ยกระดับการผลิตภายในครัวเรือนให้เป็นการผลิตเชิงธุรกิจ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ในการบรรจุและขนย้ายสินค้าการเกษตร ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลจีนได้ให้ความสำคัญด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่องโดยมีการสานต่อนโยบายดังกล่าว มาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ปี 2011 - 2015) ซึ่งเป็นฉบับล่าสุด ยังคงมุ่งให้ความสำคัญในการพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ อุตสาหกรรม สังคมเมือง และเกษตรสมัยใหม่ โดยการพัฒนาด้านการเกษตรสมัยใหม่นี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของประเทศไทยได้วางแผนให้พัฒนาแบบครบวงจรภายใน 5 ปี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยเฉพาะเครื่องจักรกลสำหรับการผลิตข้าว ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีผลผลิตการผลิตข้าวสูงถึงร้อยละ 40 ของการผลิตพืชทั้งหมดของประเทศ รัฐบาลจีนได้ตั้งเป้าหมายเพิ่มอัตราการผลิตข้าวด้วยเครื่องจักรกลเป็นร้อยละ 70 จากเดิม โดยมุ่งใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 45 ในการช่วยเพาะปลูก และอีกร้อยละ 80 สำหรับช่วยในการเก็บเกี่ยว

เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาภาคการเกษตรให้เป็นการเกษตรสมัยใหม่ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จีนจึงได้วางแผนพัฒนาการเกษตรและชนบทจีนในปี 2011 โดยมีประเด็นสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. เพิ่มงบประมาณในการพัฒนาเกษตรกร เกษตรกรรม และชนบทอย่างต่อเนื่อง
2. มุ่งมั่นในการเพิ่มปริมาณผลผลิตทางการเกษตรอย่างไม่หยุดยั้ง
3. ควบคุมตลาดและพัฒนาระบบกระจายสินค้าเกษตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. เสริมศักยภาพการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีเพิ่มขึ้น
5. รับประกันและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตชนบท
6. ผลักดันการปฏิรูปในเขตชนบท

นอกจากนี้กระทรวงเกษตรของจีนยังได้เตรียมความพร้อมที่จะสนับสนุนการพัฒนาภาคเกษตรในด้านต่าง ๆ อาทิ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบชลประทาน อนุรักษ์ระดับอุปทานของผลผลิต การเพิ่มปริมาณผลผลิตเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกร และการพัฒนาภาคการเกษตรแบบบูรณาการ

ทั้งนี้สาเหตุที่จีนได้เน้นเรื่องของการพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่เข้าไปในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินั้น สืบเนื่องมาจากว่าภาคการเกษตรของจีนยังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ ประชากรส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในขณะที่เดียวกันจีนยังประสบกับปัญหาความเหลื่อมล้ำของ

รายได้ระหว่างสังคมเมืองและชนบท ที่ยังคงเพิ่มสูงขึ้นทุก ๆ ปี โดยรายได้ของคนในชนบทเพิ่มขึ้นช้ากว่าประชาชนในเขตเมือง ทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

จากแผนพัฒนาดังกล่าว จะส่งผลให้ปริมาณอุปสงค์ของเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศจีนเพิ่มสูงขึ้นมาก นับว่าเป็นโอกาสดีของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรไทยที่จะขยายออกไปลงทุนในประเทศจีน โดยตลอดปี 2010 ที่ผ่านมา ไทยได้ส่งออกเครื่องจักรกลไปยังประเทศจีนคิดเป็นมูลค่ากว่า 13,686 ล้านบาท ในจำนวนนี้ เป็นเครื่องจักรกลการเกษตร 130 ล้านบาท

12.3 โอกาสและความเป็นไปได้ในการลงทุนของจีนในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรไทย

แม้ว่าอุตสาหกรรมการเกษตรในประเทศไทยยังขยายตัวได้อีกมาก ยังมีความต้องการเครื่องจักรกลการเกษตรเพิ่มสูงขึ้นทุกปี แต่ในปัจจุบันมีผู้ครองส่วนแบ่งตลาดในประเทศไทยได้ค่อนข้างเบ็ดเสร็จ และสามารถผลิตและส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศเพื่อนบ้านได้บ้าง โดยสินค้าส่วนใหญ่ที่ส่งออกไปจำหน่ายได้ถูกวางตำแหน่งการตลาดให้เป็นสินค้าคุณภาพ มีภาพลักษณ์ที่ดีด้วยตราสินค้าและบริการหลังการขายอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม จากความสามารถในการแข่งขันด้านราคาและต้นทุนการผลิต ประกอบกับยังไม่มีผู้ผลิตอะไหล่และชิ้นส่วนสำหรับประกอบเครื่องจักรกลได้อย่างเบ็ดเสร็จ ยังคงต้องนำเข้าชิ้นส่วนต่าง ๆ จากต่างประเทศ ทำให้การส่งออกเครื่องจักรกลการเกษตรจากประเทศไทยยังเป็นรองเครื่องจักรกลการเกษตรจากจีนอยู่มาก ทำให้ความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกลดลง ประเทศเกษตรกรรมหลายประเทศได้เริ่มให้ความสนใจในการสั่งซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรจากจีนเพิ่มสูงขึ้น และตลาดในประเทศเองเริ่มถูกตีตลาดจากสินค้าราคาต่ำจากประเทศจีนเพิ่มสูงมากขึ้น ผู้ผลิตในประเทศไทยเองจึงยังต้องปรับตัวอีกมาก เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระยะยาว อย่างไรก็ตามการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรจากประเทศจีนเข้ามาตั้งโรงงานในประเทศไทยนั้น เป็นไปได้ในลักษณะส่งเสริมให้เข้ามาตั้งเพื่อผลิตสินค้าราคาต่ำ โดยให้วัตถุดิบในประเทศเป็นหลักก่อน เพื่อจับกลุ่มตลาดใหม่จากเดิมที่เกษตรกรในประเทศที่จะซื้อเครื่องจักรมาใช้ในไร่นา มักต้องมีรายได้ในระดับหนึ่ง ให้สามารถซื้อเครื่องจักรได้ง่ายมากขึ้นในราคาที่ต่ำลง เป็นการเพิ่มโอกาสและขยายฐานตลาดได้